

A rendezvény támogatói:

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM
MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.
BRINGÓHINTÓ KKT.

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Bács-Kiskun: NOVÁKNÉ KOROSSY JUDIT (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
Baranya/Somogy/Tolna: HEBLING ESZTER (Koch Valéria Középiskola, Ált. Isk., Pécs)
Békés: TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Számú Általános és Sportiskola Tagint., Gyula)
Borsod-Abaúj-Zemplén: ÁGOSTONNÉ SÁPI ILDIKÓ (Kazinczy Ferenc Ált. Isk., Miskolc)
Budapest: **Dél-Buda:** ANTAL ERZSÉBET (Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimn.)
Dél-Pest: GÓCZ ÉVA (Lónyay Utcai Református Gimnázium)
Észak-Buda: GELNICZKY GYÖRGY (Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium)
Észak-Pest: KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
Kelet-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
Nyugat-Buda: FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
Csongrád: BARANYI BETTINA (Kálvin Téri Református Általános Iskola, Makó)
Fejér: BERNÁTH VALÉRIA (Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola, Székesfehérvár)
Győr-Moson-Sopron: CSÁKVÁRI ESZTER (Kovács Margit ÁMK, Győr)
Hajdú-Bihar: KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Ált. Isk. és AMI, Derecske)
Heves/Nógrád: LACZKÓNÉ KISS BEATRIX (Kemény Ferenc Sportiskola, Eger)
Jász-Nagykun-Szolnok: TÓTH ÉVA (Kassai Úti Magyar-Angol Két Tan. Ny. Ált. Isk., Solnok)
Komárom-Esztergom: MÉSZÁROSNÉ NAGY ÉVA (Vaszary János Általános Iskola, Tata)
Pest megye – délkelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)
Pest megye – délnyugat és észak: DÉCSEI ANDREA (Baár-Madas Ref. Gimnázium, Budapest)
Szabolcs-Szatmár-Bereg: TÓTHNÉ ANNUSKA ZSUZSANNA (Vári Emil Ált. Isk., Kisvárd)
Vas/Zala: BABATINÉ SIMON MARIANNA (Eötvös József Általános Iskola, Zalaegerszeg)
Veszprém: KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2015/16.
KÖRZETI FORDULÓ
6. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KERÉKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Összesen hány szinonima- (rokon értelmű) pár van a felsorolásban? *agyafűrt, sükebóka, állhatatos, konok, locsi-fecsi, kitartó, csalafinta, komor, cserfes*
(A) 3 (B) 4 (C) 5 (D) 6 (E) 7
- Szóláskiegyesítő.** *Egy kényes, kínos kérdéssel nem mer előhozakodni – ezt jelenti az a szólás, amelyet hiányosan idéztünk. Melyik kifejezés való a ki-pontozott helyre? Kerülgeti, mint macska ...*
(A) a csizmaszárat (B) az egeret (C) az aludttejet
(D) a forró nokedlit (E) a forró kását
- Idézet Szentmihályi Szabó Péter *Gellért* című történelmi regényéből. Hány nem kijelentő módú ige van benne? *Írópolca előtt állott Gellért, és úgy gondolta, ideje lenne írásba foglalni, amit Pannóniában tapasztalt. Nem mintha szíve legmélyén bízott volna a pergamen örökkévalóságában, hiszen sok más tudós férfiúnál jobban tudta, mily könnyen lángra gyúlnak a kéziratok.*
(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4 (E) 5
- Jelöljétek meg az előző feladat idézetére vonatkozó igaz állításokat!
(A) A címszereplő püspökről egy budai hegyet neveztek el.
(B) A rómaiak Gellért idejében hódították meg Pannónia tartományt.
(C) A pergamen szó bőrkötésű, díszes kódexet jelent.
(D) Gellért Imre hercegnek volt a nevelője.
(E) Imre később királyként gazdagon megjutalmazta egykori nevelőjét.
- Jelöljétek be az *istápol* szóval rokon értelmű kifejezéseket!
(A) *abrakol* (B) *etet* (C) *gyámolít* (D) *megfenyít* (E) *pátyolgat*
- Makkai Sándor *Magyarok csillaga* című regényéből idéztünk egy mondatot egybeírva. Tagoljátok szavaira, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!
Szónélkülteregetikvizeshálóikatahalászegényekisamelegfövenyre.
(A) *Tizenegy szóból áll.* (B) *Tartalmaz névelőt, névutót és névmást.*
(C) *A fövény sövényt jelent.* (D) *Összesen két összetett szó található benne.*
(E) *Mindhárom toldalékfajtára van példa.*
- Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy az *sz*-ből *s* legyen? (Például: *erszény* → *serény*)
(A) *szökő* (B) *köszönt* (C) *szegre* (D) *őszül* (E) *meszel*

- Állatok a szóösszetételekben.** Különböző összetett szavak meghatározásait adtuk meg. Melyekben szerepel valamilyen állat neve?
(A) *Útburkoló bazaltkocka.* (B) *Menekülési útvonal.*
(C) *Vegyés minőségű és használt áruk vására.* (D) *Erős éhségérzet.*
(E) *Jelképes eszköz a rangsoron való feljebb jutásra.*

- Verskiegészítő.** Petőfi Sándor *Ősz elején* című verséből idéztük az első versszakot. A vers tartalma, ritmusa és rímelése alapján válasszátok ki azokat a szavakat, amelyek nyilvánvalóan kiegészíthetik a megfelelő kipontozott helyeken a verssorokat!
(A) *madarak* (B) *golyafészek* (C) *népe* (D) *elhagyott* (E) *már*

<p>Üres a fecskéfészek Itt az eszterháj alatt, Üres már a Tetejében a kéménynek; Vándor ott halad.</p>
--

- A szöveggörnyezet alapján melyik szó felelhet meg az *eszterháj* jelentésének az előző feladat versrészletében? Figyelem! Csak egy jó megoldás van.
(A) *szénaboglya* (B) *női paróka* (C) *pásztorkunyhó*
(D) *tetőeresz* (E) *kitergetett ruhanemű*
- Mely kifejezések tartalmazznak teljes hasonulást?
(A) *billentyűzetnek* (B) *ehhez* (C) *népdalkörök* (D) *tanulja* (E) *felnőtté*
- Jelöljétek be a helyesen írt összetett szavakat!
(A) *kulccsont* (B) *madár-látta* (C) *jegygyűrű* (D) *szemüveg* (E) *földieper*
- Összesen hány jelentése van a *SZŰR, KOROM, LÉP, FAL* szavaknak?
(A) *több mint 5* (B) *több mint 6* (C) *7* (D) *8* (E) *akár 9 is*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- A *Furulyás Palkó* című népmeséből idéztünk, ám telis-tele helyesírási hibával. Írjátok újra a szöveget hibák nélkül, de úgy, mintha a mese veletek történt volna meg! Tehát: *Mentünk, mendegéltünk..*

Ment, mendegélt Palkó s be ért egy városba. Itt lakott a király. Volt neki egy szép leánya, akinek ojan nagy bánat nehezedett a szívére, hogy senkisémet tudta megnevetetni. A király kihirdette, hogy aki a lányát megneveteti, azt búsásan megjutalmazza. Bezzeg jöttek mindenféle hercegek! De hijába. Felment hát Palkó is a király elé, s jelentette, hogy ő is szerencsét próbál. Csak üljön ki a kisasszony a tornácra, s majd mutat valamit. Kiül a királylány, a királyi pár is, had lássák, mittud ez a szegény ágrólszakatt. Ekkor Palkó kivette tarisznyájából az egeret s a bogarat, fujni kezdte szépen szóló furulyáját, s hát az egér derékon kapta a bogarat, s járták a táncot, csak úgy pórzott az udvar. Nevetett a leány, hogy csengett a palota!